

REGISTERBLAD

Område av riksintresse för naturvård i Värmlands län

Områdesnummer: NRO17002

Områdesnamn: Västersjön

Kommun: Torsby

Kartblad: 14C SV (142 1)

Area: 1 625 ha

Naturgeografisk region: 32a Norra Norrlands barrskogsområden och bergkullslätter - höglänta områden med hög myrfrekvens

Kust/havsregion:

Regionindelning för sjöar och vattendrag:

Agrara kulturlandskapsregioner:

Landskapsformer: Bergkullslätt

Riksvärde:

Myrkomplex	Sumpskog	Flora
	Topogent kärr	Fauna
	Strängflarkkärr	
	Mader	

Värdeomdöme:

Västersjön är ett stort, relativt orört och mångformigt myrkomplex med höga botaniska och ornitologiska värden. Området är representativt för den naturgeografiska regionen.

Huvudkriterier: A B C D

Förutsättningar för bevarande: Alltför många besökare kan innebära störningar på fågellivet. Bevarandet av våtmarkens värde kräver att områdets hydrologi skyddas mot dränering, vattenreglering, dämning och torvtäkt. Avverkning av sumpskogar, skogar på fastmarksholmar och i kantzoner bör ej utföras annat än som del av restaurering av skogsmark med efterföljande bränning.

Säkerställande: Objektet redovisas som område av högsta värdeklass i utkast till naturvårdsplan för Värmlands län. Området är delvis med i STORA:s ekologiska landskapsplaneringsobjekt. Området har uppmärksamats med anledning av ett avverkningsärende 1985. Skogsvårdsstyrelsen har mot bakgrund av genomförda samråd med markägare och länsstyrelsen beslutat om viss tillämpning av § 21 i skogsvårdslagen.

Sedan skogsbolaget Stora Skog AB överklagat beslutet har skogsvårdsstyrelsen beslutat i ärendet. Vissa ingående skogspartier har till följd av denna beslutsprocess undantagits från skogsbruksåtgärder.

Beträffande andra aktualiserade avverkningsområden pågår förhandlingar med markägarna.

Områdets huvuddrag: Västersjön är ett våtmarkskomplex med mosse, kärr, sumpskogar, sjöar och vattendrag.

Den stora Mossesjömyren väster om Västersjön utgörs av ensidigt excentriska mossar med blöthöljor samt stora blöta kärrområden med flarkar och flarkgölar samt nätformiga lösbottnar. Gungflyn förekommer via Västersjön. Öster om Västersjön ligger Västersjöflå som består av excentriska mossar, dråg, flarkkärr, gungflyn, blandmyr och rikare kärrpartier. Även norr om Västersjön finns stora myrtytor, främst ensidigt excentriska mossar och stora blöta kärrtytor med flarkar. Även tallmossar förekommer. Vid Östersjön uppträder tallmosse, ensidigt excentriskt mosse med strängar, trädbevuxna kärr, blötkärr och kärr med flarkar samt nätformig lösbottnen. I östra delarna av myrområdet är myrarna starkt uppsplittrade av myrholmar. Myrarna här utgörs av tallmossar, blöta plana starrkärr, ensidigt excentriska mossar med strängar och lösbottnenhöljor samt kärrdråg utan flarkar. Större delen av myrområdet har åsatts högsta värdeklass i professor Sjörs myrinventering.

Vid norska gränsen i väster ligger en bosättning, Länserud, omgivet av ett mindre odlingslandskap. Kring Länserud (objekt 37-2 i ängs- och hagmarksinventeringen) ligger cirka 5 hektar ängsmark (hackslåtter) och naturbetesmark (betad sötvattenstrandäng). Ängarna slås med lie och naturbetesmarkerna betas av får. Myrarna i anslutning till bosättningen är påverkade av myrslåtter. Detta gäller främst Sloen som är ett flaskstarrkärr omfluten av Halån. Gamla lador vittnar om tidigare markutnyttjande. Även myrodlingar finns i området.

I övrigt är området kulturpåverkat genom tidigare skogsavverkningar och påverkan på hydrologin.

Kanalen österut från Västersjön har fördjupats. När vattennivån sänktes i sjön växte mindre bestånd med tall upp intill sjökanterna. När så småningom bäver invandrade i området och dämde upp kanalen, dödades tallarna vid främst de södra och västra kanterna i samband med höjningen av vattenytan. Fortfarande står många torrtallar kvar som påminnelse om lågvattenperioden.

Bävern har påverkat vissa delområden kraftigt. Längs hela kanalen samt vid vissa partier längs Hyndammen-Hynnan förekommer större och mindre bestånd med död sumpskog samt här och var ett virrvarr av fälda björkar. Flera småbäckar har också blivit dämnda. Den mest påtagliga effekten har dämningen vid kanalen haft, eftersom vattenståndshöjningen har gynnat fågellivet i hela Västersjöområdet.

Skogsvegetationen i området är mycket varierad. På torra moränkullar som brant höjer sig över myren, främst i västligaste och östligaste delen av området, växer mager, gles och torr tallskog. Även Storholmen och Nordskalåsen är talldominerade. En del mindre myrholmar hyser naturskogsartad äldre tallskog. Andra myrholmar är bevuxna med frisk björkskog eller sumpskog av björk och/eller gran. Den intressantaste skogsvegetationen återfinns i områdets södra delar. I slutningen mellan skogsbilvägen och myren uppträder ett flertal bäckar och källsprång. Dessa ger upphov till öppna eller glest trädbevuxna kärr samt sumpskogar. Inom området förekommer gråalkkärr med vegetation av medelrikkärrstyp, fuktiga till våta örtskogar, sumpskogar med järnockrautfällningar, sumpskogar med väl utvecklade socklar, björksumpskogar och källkärr av rikkärrskaraktär. Längs bäckar, källsprång och rikkärr förekommer arter som gräsull, strutbräken, kransrams, ormbär, korallrot, gullpudra, fjälldunört, källört, tibast, tolta, lundstjärnblomma, knärot och spindelblomster. Även ute på myrarna finns rikkärr med bl a dvärglumner, ängsnycklar och dybladdra. I sumpskogarna finns flera typiska sumpskogsmossor och på gamla lövträd förekommer rikligt med lunglav.

Skogsområdena är påverkade av äldre avverkningar. Längs Halån i väster finns lokalt svämsandbildningar, där mindre älvbackar har utbildats. I flera vattendrag förekommer öring.

Trots de dokumenterat höga naturvärdena hos myrar och sumpskogar är det kanske fågellivet som

tilldrar sig det största intresset. Vid den myrfågelinventering som utförts i länet framstod Västersjön som det överlägset främsta objektet. Anledningen till art- och individrikedomen torde vara den stora öppna myrytan, rikedomen på stora och små vattenytor, de omväxlande myrtyperna där framför allt stora våta kärr torde ha stor betydelse samt de angränsande sumpskogsmiljöerna. Bland de häckande arterna finns både nordliga och sydliga inslag. Av rena myrfågel- och sjöarter som häckar kan nämnas: bläsand, årtä, vigg, skedand, trana, ljungpipare, brushane, skrattnås, storspov och gluttsnäppa. Någorlunda regelbundet påträffas sångsvan och svarthakedopping. Bland häckande arter som är knutna både till myr och omgivande skogsmark kan nämnas duvhök, sparvhök, lärkfalk, dalripar, orre, slaguggla, jorduggla, pärluggla och varfågel. Arter knutna till sumpskogarna är bl a järpe och tjäder (viss del av året), och framför allt videsparv som årligen häckar med ca 10 par. Det stora lövinslaget och mängden med bäverdämd skog gynnar hackspettar som tretåig hackspett, göktyta och vitryggig hackspett - den senare påträffad inom området vid flera tillfällen. Häckning av vitryggig hackspett har konstaterats i närheten.

Under våren är området betydelsefullt som rastplats för våtmarksfåglar. Sammanlagt har ca 140 arter observerats i området.

Västersjön är ett stort, relativt orört och mångformigt myrkomplex bestående av strängflarkärr, svagt välvda mossar, sluttande mossar, topogena kärr, strängblandmyr, sumpskog och mader. Korvsjöar och levéer förekommer längs meandrande vattendrag. Myrarna bildar mosaik med tjärnar och fastmarksholmar. Floran är rik med arter som källört, gräsull, strubräken, kransrams, ormbär, gullpudra, tibast och tolta. Bland områdets häckande fåglar kan följande nämnas: Bläsand, årtä, skedand, brushane, storspov och gluttsnäppa.

Anmärkningar: VMI-id: 14C1D01. Några få avverkade fastmarksholmar, dikningar och gamla myrodlingar påverkar i begränsad omfattning. En grävd kanal har dämats av bävvar. Slätter har tidigare bedrivits i området.

Referenser:

- Ehrenroth, B 1976 Naturvårdsinventering i Värmlands län. Finnskoga-Dalby, Torsby kommun. Länsstyrelsen i Värmlands län.
- Ehrenroth B 1984 Ornitologisk myrinventering i Värmlands län. Länsstyrelsen i Värmlands län (manus)
- Näslund-Landenmark, B 1986 Inventering av sumpskogar i Västersjö-området (manus)
- Sjörs, H 1982 Inventering av myrar i Värmlands län. Del II: Norra delen. Länsstyrelsen i Värmlands län (manus)
- Wennerholm, H 1985 Naturinventering Västersjön-Östersjön (manus)
- Länsstyrelsen i Värmlands län, 1994: *Ångar och hagar i Värmlands län*. Länsstyrelsen 194:20. Karlstad.
- Naturvårdsverket, 1994: Myrskydsplan för Sverige. Solna.
- Länsstyrelsen i Värmlands län, 1997: *Våtmarker i Värmlands län -Manuskript*.

Uppgiftslämnare: Lars Furuholm

Datum: 981020